

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет пожежної безпеки
Кафедра пожежної профілактики в населених пунктах

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник факультету пожежної
безпеки

Валентин МЕЛЬНИК

«30» серпня 2024 року

**ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 261 «Пожежна безпека»,
освітньо-наукова програма «Пожежна безпека»,
на посаді науково-педагогічного працівника кафедри

Харків 2024

Розробники програми: начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах факультету пожежної безпеки, доктор технічних наук, професор Юрій ОТРОШ; доцент кафедри пожежної профілактики в населених пунктах факультету пожежної безпеки, PhD Ніна РАШКЕВИЧ.

Рецензент:

завідувач кафедри будівельної механіки Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор технічних наук, професор Микола СУР'ЯНІНОВ.

Програму педагогічної практики рекомендовано кафедрою пожежної профілактики в населених пунктах.

Протокол від «26» серпня 2024 року № 24

Начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах

_____ Юрій ОТРОШ
(підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«26» серпня 2024 року

Схвалено проектною групою освітньо-наукової програми «Пожежна безпека»

Гарант освітньо-наукової програми

_____ Юрій КЛЮЧКА
(підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«26» серпня 2024 року

Затверджено на засіданні вченої ради факультету пожежної безпеки

Протокол від «28» серпня 2024 року № 13

Начальник факультету пожежної безпеки

_____ Валентин МЕЛЬНИК
(підпис) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«30» серпня 2024 року

**Програма педагогічної практики
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека»,
спеціальність 261 «Пожежна безпека»,
освітньо-наукова програма «Пожежна безпека»,
на посаді науково-педагогічного працівника кафедри**

Програма розроблена у відповідності до вимог Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», наказу МВС України від 20 лютого 2017 року №141 «Про затвердження положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) цивільного захисту», наказу МОН України «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти» та інших нормативних актів Міністерства освіти та науки України та ДСНС України, що регламентують діяльність галузевих закладів вищої освіти і містить загальні положення щодо організації, проведення, підведення підсумків педагогічної практики та методичні вказівки щодо участі науково-педагогічних працівників Національного університету цивільного захисту України (НУЦЗ України) у процесі набуття, закріплення і вдосконалення одержаних здобувачами вищої освіти теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання у майбутньому функціональних обов'язків.

Педагогічна практика (далі – практика) на посаді науково-педагогічного працівника кафедри є складовою частиною процесу підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти проводиться після вивчення теоретичної частини освітньо-наукової програми «Пожежна безпека».

Метою практики є формування та вдосконалення професійних компетенцій, необхідних для успішної науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі.

1. Завдання практики

1.1. Закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами вищої освіти в університеті, для всебічного їх використання в практичній діяльності.

1.2. Формування і вдосконалення у здобувачів вищої освіти професійних навичок і вмінь, що визначені освітньо-науковою програмою підготовки за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальності 261 «Пожежна безпека».

1.3. Оволодіння здобувачами вищої освіти передовими методами викладання, дослідження та управління освітнім процесом.

1.4. Одержання здобувачами вищої освіти навичок педагогічної, методичної, наукової та організаційної роботи.

1.5. Виховання розуміння необхідності постійного удосконалення знань та творчого застосування їх у практичній діяльності.

2. Організація проведення практики

2.1. Відповідальність за організацію і проведення практики, а також безпосередній контроль покладається на докторантуру, ад'юнктуру НУЦЗ України та відділ організації освітньої діяльності навчально-методичного центру НУЦЗ України, а навчально-методичне забезпечення на відповідні кафедри.

2.2. Практика здобувачів вищої освіти проводиться на кафедрах НУЦЗ України на посадах науково-педагогічних працівників кафедри.

2.3. Кафедра НУЦЗ України, до якої прикріплений здобувач вищої освіти, та відділ організації освітньої діяльності навчально-методичного центру НУЦЗ України несуть відповідальність за якість організації її проведення і зобов'язані:

- забезпечити створення належних умов для проведення практики;
- підготувати наказ про призначення керівників практики з числа найбільш підготовлених працівників, які мають відповідний кваліфікаційний рівень і достатній практичний досвід;
- здійснювати постійний контроль за організацією проведення практики, узагальнювати та аналізувати результати, розробляти рекомендації щодо вдосконалення організації і проведення практики, підводити підсумки та оформляти результати наказом;
- організувати прийняття звітів та заліку після закінчення практики.

2.4. Начальники кафедр несуть відповідальність за організацію роботи здобувачів вищої освіти безпосередньо на посаді і зобов'язані:

- здійснювати вибір безпосередніх керівників практики (досвідчених працівників) і надати їх кандидатури для оформлення відповідного наказу;
- контролювати якісну розробку практикантом під наглядом безпосереднього керівника індивідуального плану на підставі програми практики;
- забезпечити виконання програми, індивідуального плану практики;
- встановити режим роботи практикантів;
- представити практикантів особовому складу кафедр, роз'яснити їх статус, права та обов'язки;
- проводити виховну роботу з практикантами;
- забезпечити практикантів робочими місцями, необхідним майном, методичним забезпеченням, тощо;
- спрямовувати роботу безпосередніх керівників практики на якісне виконання здобувачами вищої освіти програми;
- аналізувати роботу практикантів та надавати їм допомогу в успішному виконанні програми практики;
- узагальнити підсумки практики і підписати звіт про хід та підсумки практики здобувача вищої освіти на посаді;
- підготувати характеристики на практикантів за період практики на відповідній посаді з виставленням оцінки та завірити їх печаткою.

2.5. Проходження практики здійснюється за індивідуальним планом, що розробляється здобувачем вищої освіти згідно з програмою та планом роботи кафедри під керівництвом безпосереднього керівника і затверджується начальником кафедри. Цей план скріплюється печаткою.

2.6. Основною формою проведення практики є безпосереднє виконання здобувачем вищої освіти посадових інструкцій відповідних посадових осіб підрозділу та індивідуальних завдань, які видаються здобувачам вищої освіти з метою прищеплення їм практичних навичок роботи.

2.7. Контроль, аналіз та узагальнення роботи здобувачів вищої освіти здійснюють начальники кафедр, керівники практики.

3. Обов'язки та права здобувачів вищої освіти – практикантів

3.1. На час проведення практики здобувачі вищої освіти підпорядковуються начальникові кафедри, який на цей період є для них прямим начальником.

3.2. Здобувачі вищої освіти - практиканти зобов'язані:

– згідно з програмою, планом роботи кафедри скласти індивідуальний план роботи на період практики на посаді, затвердити його у начальника кафедри;

– виконувати завдання програми, індивідуального плану в повному обсязі і в установлені терміни;

– дотримуватись розпорядку дня, вимог статутів та правил ввічливості;

– проявляти пильність, організованість, ініціативу, дотримуватися законодавчих актів України;

– практично закріпити виконання завдань, що прописані в посадових інструкціях на відповідній посаді;

– ретельно готуватися до виконання завдань, передбачених програмою та індивідуальним планом роботи, до складання заліків за результатами практики;

– брати участь у громадському житті колективу кафедри, у виховній роботі, в заняттях зі службової підготовки, в роботі оперативних нарад, засідань;

– під час роботи, в побуті та громадських місцях додержуватися правил охорони праці та пожежної безпеки;

– регулярно вести щоденник обліку роботи, щоденно доповідати керівникові практики про виконання роботи та подавати щоденник для виставлення оцінки;

– перед закінченням практики скласти звіт про проведenu роботу та затвердити його у начальника кафедри.

3.3. Здобувачі вищої освіти – практиканти мають право:

– знайомитися з усіма службовими документами в обсязі завдання, передбаченого програмою та індивідуальним планом роботи;

– складати від свого імені за дорученням керівника практики відповідні документи, навчально-методичне забезпечення;

– користуватися технічними та іншими засобами, нормативною літературою та документами, які є на кафедрі;

- вносити керівництву кафедри свої пропозиції щодо покращення організації та проведення практики, а також діяльності кафедри;

- вільний час використовувати для відпочинку, підготовки до занять, виконання завдання програми та індивідуального плану.

3.4. Здобувачам вищої освіти – практикантам забороняється:

- без службової необхідності та дозволу безпосередніх керівників практики відлучатися за межі міста, в якому проводиться практика;

- вживати алкогольні напої та наркотичні речовини;

- порушувати дисципліну, встановлену у НУЦЗ України;

- використовувати службове обладнання, ресурси чи документацію у особистих цілях без відповідного дозволу;

- пропускати практичні заходи без поважної причини та погодження з керівником практики;

- нехтувати правилами охорони праці, пожежної безпеки;

- поводитися непрофесійно, що може дискредитувати або вплинути на репутацію НУЦЗ України;

- брати участь у будь-яких формах дискримінації, конфліктів чи неправомірних діях.

**4. Зміст програми практики
на посаді науково-педагогічного працівника кафедри**

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1. Ознайомитись з:		
1.1	Приміщеннями кафедри, у якій проходить практика, вимогами охорони праці, пожежної безпеки та санітарії на робочому місці	Відмітка в щоденнику
1.2	Правилами внутрішнього розпорядку дня	Відмітка в щоденнику
1.3	Статутом Національного університету цивільного захисту України	Відмітка в щоденнику
1.4	Положенням про кафедру	Відмітка в щоденнику
1.5	Посадовою інструкцією викладача (старшого викладача, доцента) кафедри	Відмітка в щоденнику
1.6	Умовами призначення (кваліфікаційними вимогами) та звільнення з посади науково-педагогічного працівника кафедри	Відмітка в щоденнику
1.7	З планом роботи кафедри на навчальний рік	Відмітка в щоденнику
1.8	Календарним планом заходів університету	Відмітка в щоденнику
1.9	Обсягом навчальної роботи на навчальний рік науково-педагогічних працівників кафедри	Відмітка в щоденнику
1.10	Розподілом навчальної роботи в годинах на навчальний рік науково-педагогічних працівників кафедри	Відмітка в щоденнику
1.11	Звітом кафедри про виконання навчальної роботи	Відмітка в щоденнику
1.12	Звітом кафедри про роботу за попередній навчальний рік	Відмітка в щоденнику
1.13	З методами і способами використання освітніх технологій, зокрема, дистанційних	Відмітка в щоденнику
1.14	Пакетом документів на проведення олімпіади з навчальної дисципліни	Відмітка в щоденнику

1.15	Форми взаємозв'язку кафедри з закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами, підрозділами ДСНС, юридичними та фізичними особами	Відмітка в щоденнику
1.16	Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №145 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
1.17	Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №37 від 02.03.2021 р.	Відмітка в щоденнику
1.18	Положенням про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти НУЦЗ України на академічну мобільність, наказ НУЦЗ України №155 від 16.10.2020 р.	Відмітка в щоденнику
1.19	Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України № 203 від 11.09.2023 р.	Відмітка в щоденнику
1.20	Положення про студентське самоврядування Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України № 152 від 13.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
1.21	Положення про приймальну комісію Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України № 108 від 06.06.2024 р.	Відмітка в щоденнику
1.22	Нормативними документами ДСНС та університету щодо організації та проведення виховної та соціально-гуманітарної роботи	Відмітка в щоденнику
1.23	Переліком робіт що проводяться з ветеранами та пенсіонерами кафедри	Відмітка в щоденнику
2. Вивчити:		
2.1.	Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, наказ НУЦЗ України №246 від 17.12.2021 р.	Відмітка в щоденнику
2.2	Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України	Відмітка в щоденнику

2.3	Положення про систему забезпечення Національним університетом цивільного захисту України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості), наказ НУЦЗ України №91 від 27.07.2020 р.	Відмітка в щоденнику
2.4	Положення про оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників, наказ НУЦЗ України № 142 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.5	Положення про освітні програми Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України № 148 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.6	Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників, наказ НУЦЗ України № 146 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.7	Положення про порядок створення та організації роботи екзаменаційних комісій, наказ НУЦЗ України № 144 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.8	Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України № 76 від 01.05.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.9	Кодекс академічної доброчесності	Відмітка в щоденнику
2.10	Тимчасовий порядок організації освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання	Відмітка в щоденнику
3. Практично виконати:		
3.1	Отримати навички складання робочої програми навчальної дисципліни	Додаток до щоденника
3.2	Отримати навички складання Силабусу навчальної дисципліни	Додаток до щоденника
3.3	Отримати навички складання індивідуального плану роботи науково-педагогічного працівника на навчальний рік	Додаток до щоденника
3.4	Скласти методичні вказівки для проведення лекції	Додаток до щоденника
3.5	Скласти методичні вказівки для проведення практично-	Додаток до

	го (або семінарського, лабораторного) заняття	щоденника
3.6	Підготувати завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Додаток до щоденника
3.7	Підготувати екзаменаційні білети або тестові завдання для проведення модульного контролю (заліку, екзамену)	Додаток до щоденника
3.8	Отримати навички з розробки курсу в Google Classroom	Додаток до щоденника
3.9	Отримати навички з заповнення електронного журналу обліку навчальних занять навчальної групи на навчальний рік	Додаток до щоденника
3.10	Отримати навички складання звіту за тиждень роботи на кафедрі	Додаток до щоденника
3.11	Отримати навички складання звіту виконання навчального навантаження на семестр	Додаток до щоденника
3.12	Провести аналіз стану успішності здобувачів вищої освіти запропонованої групи	Додаток до щоденника
4. Взяти участь у:		
4.1	Проведенні консультацій з провідними фахівцями кафедри	Відмітка в щоденнику
4.2	Проведенні практичних, семінарських, лабораторних занять	Відмітка в щоденнику
4.3	Засіданні кафедри (за планом), оперативній нараді	Відмітка в щоденнику
4.4	Засіданні наукового товариства здобувачів вищої освіти	Відмітка в щоденнику
4.5	Проведенні кураторської години	Відмітка в щоденнику
4.6	Професійно-орієнтаційній роботі серед випускників шкіл (ліцеїв, гімназій та коледжів)	Відмітка в щоденнику
4.7	Роботах по вдосконаленню матеріально-технічної, лабораторної та методичної баз кафедри	Відмітка в щоденнику

5. Підведення підсумків практики

5.1. По закінченні практики безпосередній керівник складає характеристику на здобувача вищої освіти – практиканта на займаній посаді, яку підписує начальник кафедри. Підпис скріплюється печаткою.

В характеристиці необхідно відобразити: обсяг та якість виконання програми практики, рівень підготовки практиканта до виконання посадових обов'язків та вміння реалізувати набуті теоретичні знання на практиці, навички здобувача вищої освіти розробляти навчально-методичне забезпечення освітніх компонент; особисті моральні якості, дисциплінованість, культурний рівень, тощо. Обов'язково виставляється оцінка за практику на посаді.

5.2. Після закінчення практики здобувач вищої освіти складає звіт обсягом 3-4 сторінки, в якому відображає питання:

- де, коли і на якій посаді проходив практику;
- відомості про виконання програми відповідної практики;
- відомості про виконання індивідуальних завдань керівника практики;
- пропозиції щодо покращення умов проходження практики та внесення змін у програму.

5.3. До звіту додається:

- індивідуальний план роботи з відмітками про виконання заходів;
- характеристики за період практики з оцінкою;
- щоденник з оцінками (підписами), затверджений начальником підрозділу;
- графіки, схеми, таблиці, ескізи, фотознімки і т.п., копії документів, складених у період практики.

5.4. По закінченні практики здобувачі вищої освіти складають залік комісії, яка призначається наказом ректора НУЦЗ України.

Комісія робить остаточний висновок про підсумки практики на підставі вивчення наданих здобувачем вищої освіти документів, характеристик, повноти відповідей на поставлені питання та виставляє оцінку у звіті здобувача вищої освіти.

5.5. Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики і одержали незадовільні оцінки та відгуки про роботу, до складання заліку в НУЦЗ України не допускаються та відраховуються з видачею академічної довідки встановленого зразка.

Розробники:

начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах

Юрій ОТРОШ

доцент кафедри пожежної профілактики в населених пунктах

Ніна РАШКЕВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник кафедри

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
проходження педагогічної практики
здобувачем вищої освіти групи _____

(назва закладу вищої освіти)

(прізвище, ім'я по-батькові)

№ з/п	Найменування заходів	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
1	Ознайомитись з функціональною спрямованістю кафедри, у якій проходить практика, вимогами охорони праці та санітарії на робочому місці	<i>дата</i>	Виконано <i>дата</i>

Згоден

Керівник практики

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Національний університет цивільного захисту України
(повне найменування закладу вищої освіти)

**ЩОДЕННИК
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Кафедра _____

Рівень вищої освіти _____

Галузь знань _____

Шифр і назва спеціальності _____

Назва освітньо-наукової програми _____

Група _____

Календарний план проходження педагогічної практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	
1	Ознайомлення з функціональною спрямованістю кафедри, у якій проходить практика, вимогами охорони праці та санітарії на робочому місці	+					

Керівник практики

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник кафедри

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ р.

ЗВІТ
про педагогічну практику здобувача вищої освіти
групи _____

_____ (назва бази практики на якій проводиться практика)

_____ (прізвище, ім'я по-батькові)

У ньому містяться:

- назва бази практики, її коротка характеристика;
- підсумки виконання програми та індивідуального завдання (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);
- думки про організацію та результати практичної підготовки;
- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики;
- труднощі і недоліки, які були за період проходження практичної підготовки, прогалини у знаннях, отриманих під час навчання;
- пропозиції щодо вдосконалення організації практики.

(Обсяг – 3-4 сторінки)

Зауваження викладачів та осіб, які перевіряють хід практичної підготовки

Склав:

Здобувач вищої освіти _____

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ р.

Керівник практики

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)